

Yttrande

2023-08-22

Ärende nr: 3.1

Yttrande angående Motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Yttrandet

I Danmark är det obligatoriskt att alla barn i utsatta områden ska spendera minst 20 timmar i veckan på förskolan. Göteborgs Stad behöver tänka likadant. I dagsläget behöver vi se till att alla barn med utrikes födda föräldrar tar del av de 15–25 timmar de har rätt till i grunden.

Försörjningsstödet bör rimligen kunna påverkas / reduceras för de föräldrar som håller barnen hemma från förskolan eller struntar i att gå på föräldramöten och utvecklingssamtal.

Sverigedemokraterna är beredda att ställa hårdare krav på föräldrar. Vi har tidigare föreslagit att kommunen ser över i vilken utsträckning det vore möjligt att koppla bidragen (i detta fall försörjningsstöd) till ett krav på motprestation. Är det möjligt att vårdnadshavare som inte låter sina barn gå i förskolan får sänkt bidrag? Likadant för de som konsekvent struntar i föräldramöten och utvecklingssamtal.

Vi är övertygade om att vårdnadshavare som uppbär försörjningsstöd och är föräldralediga respektive arbetssökande, kan finna både tid och motivation till att engagera sig i barnens uppväxt. Det är av yttersta vikt för att få ordning på utanförskap i Göteborg.

En förutsättning för att barn med annat modersmål än svenska ska lära sig svenska är att personalen talar svenska och att de verkligen hinner samtala med barnen.

Yrkande
2023-08-16

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

Ärende 3.1

Yrkande angående motion från Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola avslås.

Vi delar motionärens uppfattning om vikten av att barn till arbetssökande och föräldralediga går i förskola. Det finns självklara vinster för barnens utveckling att tillbringa mer tid i undervisning och det skulle även gynna föräldrarnas socioekonomiska situation. Därav finns det en möjlighet att låta barn med särskilda skäl få utökad förskola. Barn till arbetssökande och föräldralediga har redan rätt till förskola 25 timmar respektive 15 timmar i veckan.

För personalen i förskolan skulle en utökning dock riskera att innebära en försämrad arbetsmiljö. Arbetsmiljön är redan idag hårt ansträngd på många håll. En utökning av tid skulle inte bara innebära fler barn utan skulle även ta resurser från ordinarie verksamhet. Beräkningar visar att kostnadsökningen av förslaget skulle ligga på omkring 100 mnkr per år.

Det vore inte ansvarsfullt av staden att i nuvarande ekonomisk kris utlova familjer i Göteborg utökad rätt till förskola, utan statlig kompensation. En utökning av rätten till förskola måste även mötas av satsningar på en förstärkning av förskolans kvalitet. Det är inte barnen eller förskolans medarbetare som ska bekosta ambitionsökningarna. En försämrad arbetsmiljö för personalen ger även en sämre undervisningsmiljö för barnen, vilket undergräver syftet med att fler barn får vistas längre tid i förskola.

Den borgerliga regeringen har tyvärr gett tydliga besked om att kommunerna inte kommer att kompenseras för rekordhög inflation och ekonomisk kris.

Det är inte rimligt att prioritera utökad tid för vissa föräldragrupper framför insatser på lagstadgad verksamhet när det redan råder brist på utbildad personal och barngrupperna på många håll är stora.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-09

Diarienummer 0185/23

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Motionen

Axel Darvik (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att alla barn till arbetssökande och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola.

Av motionen framgår att barn till föräldralediga har rätt att vistas på förskola 15 timmar i veckan i Göteborg. Föräldrar som studerar eller tillfälligt arbetar under sin föräldraledighet kan också ansöka om utökad vistelsetid till 30 timmar om behovet av detta kan styrkas med hjälp av intyg. Barn till arbetssökande har i dagsläget rätt till 25 timmars vistelsetid. Motionären menar att utökad vistelsetid på förskolor skulle skapa förutsättningar för ett mer aktivt arbetssökande och minskat utanförskap, och på så sätt främja integrationen. Enligt motionären skulle också administrationskostnader för handläggning av ansökningar om utökad vistelsetid sannolikt också minska.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till förskolenämnden. Nämndens svar är sammanställt i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Förskolenämnden	Avstyrker Yrkande S, V, MP Yrkande D, M, L	Göteborgs Stad tillgodoser barns behov av utbildning och undervisning genom att erbjuda barn till föräldralediga förskola 15 timmar i veckan i enlighet med skollagen, samt genom att erbjuda barn till arbetssökande förskola 25 timmar i veckan. Det finns även möjlighet för barn att få rätt till en utökad vistelsetid utifrån specifika behov. Utöver detta erbjuder Göteborgs Stad öppen förskola. Sammantaget bedöms att de ökade kostnader som förslaget skulle innebära inte är motiverade.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget i motionen bedöms innebära ökade kostnader. Förskoleförvaltningen har beräknat att en utökad vistelsetid i enlighet med förslaget skulle innebära kostnader på cirka 93-106 mnkr per år om 75 procent av de aktuella familjerna väljer en vistelsetid på 30 timmar per vecka. Om 50 procent av familjerna skulle välja en vistelsetid på 30 timmar per vecka skulle kostnadsökningen motsvara cirka 63-70 mnkr per år. Förskoleförvaltningen bedömer att minskade administrationskostnader inte motsvarar dessa kostnadsökningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förskolan har en stor betydelse för barns utveckling och för att lägga en god grund inför barns fortsatta skolgång. Förskolan har även en mycket viktig roll i barns språkutveckling och barns sociala utveckling.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Förskolenämndens handlingar 2023-05-31 § 110

Handling 2023 nr 14

Motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Förskolan är av stor betydelse för ett barns utveckling och för att lägga en god grund inför starten på grundskolan. Det finns också klara samband mellan barns sociala utveckling och tillgången till förskola och förskolan har samtidigt en nyckelroll i integrationsarbetet genom att ge utrikes födda barn tillgång till det svenska språket redan från tidig ålder.

Med läroplanen för förskolan och de kompetensförstärkningar som successivt skett så är det alltmer tydligt att förskolans viktigaste uppdrag är att ge barnen kunskap och färdigheter för att klara skolan. De barn som växer upp i utanförskapsområden drabbas mest av att barn till föräldralediga enbart får 15 timmar. Dessa barn får inte samma möjlighet till språkträning i förskolan samtidigt som många föräldrar har ett annat modersmål. Om fler barn går i förskolan så kommer de bättre förberedda till skolan vilket också kan ha positiva effekter på trygghet och studiero för alla elever och minska behovet av extra anpassningar.

Förskolan spelar således en avgörande roll för att alla barn ska få tillgång till gemensamma upplevelser och möten som ökar förståelsen för varandras olikheter. Förskolan är en plats där viktiga färdigheter utvecklas. I förskolan ges även möjligheter för barnet att lära sig genom att leka och utforska på egen hand, under trygga och roliga former.

I Göteborg har barn till föräldralediga i enlighet med svensk lag rätt att vistas på förskola 15 timmar i veckan. Barn till arbetssökande i Göteborgs stad har i dagsläget rätt till 25 timmars vistelsetid. Detta är lägre än de 30 timmar en rad andra kommuner, till exempel Haninge, Malmö och Upplands Väsby, har infört. Stockholms kommun har, som en av ett fåtal kommuner, infört 40 timmar (det vill säga heltid). Föräldrar som studerar eller tillfälligt arbetar under sin föräldraledighet kan i Göteborgs stad också ansöka om utökad vistelsetid till 30 timmar om behovet av detta kan styrkas med hjälp av intyg.

Utökad vistelsetid på förskolor skulle skapa förutsättningar för ett mer aktivt arbetssökande och minskat utanförskap och på så sätt främja integrationen.

Enligt förskoleförvaltningen skulle administrationen kring ansökningar om utökad vistelsetid sannolikt också minska drastiskt om alla föräldrar fick rätt till 30 timmars vistelsetid. Här finns således kostnader för onödig byråkrati att hämta hem.

Med vetskapen om att ett flertal av de kommuner som infört 30 timmars förskola lägger mindre resurser på förskolan än Göteborg ser vi i Liberalerna goda möjligheter till en implementering av detta även i vår kommun.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Alla barn till arbetssökande och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola.

Axel Darvik (L)

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2023-05-31

Förskolenämndens yttrande om motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

§ 110, N608-0386/23

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2023-05-02

Yrkande S, V, MP daterat 2023-05-30, protokollsbilaga 3

Yrkande D, M, L daterat 2023-05-31, protokollsbilaga 4

Beslut

1. Förskolenämnden avstyrker motionen.
2. Förvaltningen får i uppdrag att kartlägga användandet av utökade vistelsetider än de lagreglerade för barn vars föräldrar är föräldralediga och återkomma till nämnden med en redogörelse.

Yrkanden

Jessica Blixt (D) och Sofie Gyllenwaldt (M) yrkar bifall till yrkandet från D, M, L, daterat 2023-05-30

Blerta Hoti (S) yrkar bifall till yrkandet från S, V, MP, daterat 2023-05-30.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden bifaller yrkandet från S, V, MP, daterat 2023-05-30.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Dolonius

Rätt utdraget ur protokoll intygar:

Helena Lindberg, chef Planering, analys och kansli

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Yrkande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2023-05-30

Ärende 12

Tilläggsyrkande Motion från Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Förslag till beslut

Förskolenämnden tillstyrker förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande om avslag på motionen med följande tillägg:

1. Förvaltningen får i uppdrag att kartlägga användandet av utökade vistelsetider än de lagreglerade för barn vars föräldrar är föräldralediga och återkomma till nämnden med en redogörelse.

Yrkandet

Vi delar motionärens uppfattning om vikten av att barn till arbetssökande och föräldralediga går i förskola. Det finns självklara vinster för barnens utveckling att tillbringa mer tid i undervisning och det skulle även gynna föräldrarnas situation. För personalen i förskolan skulle en utökning dock riskera att innebära en försämrad arbetsmiljö. Arbetsmiljön är redan idag hårt ansträngd på många håll. En utökning av tid skulle inte bara innebära fler barn utan skulle även ta resurser från ordinarie verksamhet. Beräkningar visar att kostnadsökningen av förslaget skulle ligga på omkring 100 mnkr per år.

Det vore inte ansvarsfullt av staden att i nuvarande ekonomisk kris utlova familjer i Göteborg utökad rätt till förskola, utan statlig kompensation. En utökning av rätten till förskola måste även mötas av satsningar på en förstärkning av förskolans kvalitet. Det är inte barnen eller förskolans medarbetare som ska bekosta ambitionsökningarna. En försämrad arbetsmiljö för personalen ger även en sämre undervisningsmiljö för barnen, vilket undergräver syftet med att fler barn får vistas längre tid i förskola.

Den borgerliga regeringen har tyvärr gett tydliga besked om att kommunerna inte kommer att kompenseras för rekordhög inflation och ekonomisk kris. Mot bakgrund av detta avstyrker vi motionen.

Vi anser däremot att frågan om utökade vistelsetider är viktig att följa upp, framför allt utifrån ett barnrättsperspektiv, och ber därför förvaltningen att återkomma till nämnden med en redogörelse över en kartläggning över utökade vistelsetider än de lagreglerade för barn vars föräldrar är föräldralediga. Kartläggningen ska innehålla information om antal sökande/beviljande/avslag per år samt orsaker till behov, beviljande samt avslag. Kartläggningen bör även inkludera vilka insatser som görs för att nå ut med information om att möjligheten finns samt en analys kring om det finns grupper som idag inte ansöker om utökad vistelsetid fast behovet av det finns.

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna

23-05-31

Ärende 12

Yrkande angående yttrande över motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola.

Förslag till beslut

I Förskolenämnden:

Nämnden tillstyrker motionen under förutsättning att Förskolenämnden ges tillräcklig budgetförstärkning i ram för det nya uppdraget samt att erforderlig rekrytering och förstärkning av förskollärare och barnskötare är en förutsättning för att kunna implementera rätten till 30 timmars förskola för barn till arbetssökande och föräldralediga.

Yrkandet

Vi tillstyrker motionen under förutsättning att Förskolenämnden ges tillräcklig budgetförstärkning i ram för det nya uppdraget samt att erforderlig rekrytering och förstärkning av förskollärare och barnskötare är en förutsättning för att kunna implementera rätten till 30 timmars förskola för barn till arbetssökande och föräldralediga.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-05-02

Diarienummer: N608-0386/23

Handläggare: Niina Supperi

E-post: niina.supperi@forskola.goteborg.se

Yttrande över motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola

Förslag till beslut

Förskolenämnden avstyrker motionen.

Sammanfattning

Förskolenämnden ska yttra sig över motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola, H 2023 nr 1. I motionen förslås att kommunfullmäktige ska besluta att alla barn till arbetssökande och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola i veckan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det är svårt att bedöma hur stor andel av de berörda vårdnadshavarna som skulle välja vistelsetiden 30 timmar/vecka för sitt barn, då det för barn från 3 år och uppåt skulle innebära en högre avgift för förskoleplatsen.

Ersättningen per barn till förskolan baseras på barnets ålder, vistelsetid och socioekonomiska index. I nuvarande resursfördelningsmodell finns ingen ersättning för barn som går 30 timmar i veckan utan förskoleförvaltningen har i sin uträkning utgått från att ersättningen för dessa barn motsvarar en heltidsersättning. Förskoleförvaltningens uträkning utgår från nuvarande resursfördelningsmodell och antagande att 75 procent av de aktuella familjerna skulle välja en vistelsetid på 30 timmar/vecka. Uträkningen visar att kostnadsökningen skulle motsvara cirka 93 000 000–106 000 000 kr per år beroende på de aktuella förskolornas socioekonomiska index. Antagandet utgår från att det i Stockholms Stad 2018 var 75 procent av familjerna som valde en vistelsetid på 30 timmar/vecka. Om 50 procent av familjerna skulle välja en vistelsetid på 30tim/vecka skulle kostnadsökningen motsvara cirka 63 000 000 – 70 000 000 kr per år. Uträkningen infattar kostnadsökningar för barn i både kommunal och fristående förskola.

Förslaget skulle innebära minskad administration för rektorer och placeringshandläggare men de minskade kostnader det skulle innebära motsvarar inte de ökade kostnaderna som presenterats ovan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förskolan har en stor betydelse för barns utveckling och för att lägga en god grund inför barns fortsatta skolgång. Förskolan har även en mycket viktig roll i barns språkutveckling och barns sociala utveckling.

Göteborgs Stad tillgodoser barns behov av utbildning och undervisning genom att erbjuda barn till föräldralediga förskola 15 timmar i veckan i enlighet med skollagen, samt genom att erbjuda barn till arbetssökande förskola 25 timmar i veckan. Det finns även möjlighet för enskilda barn att få rätt till en utökad vistelsetid utifrån specifika behov. Utöver detta erbjuder Göteborgs Stad öppen förskola för alla familjer med barn i åldern 0–6 år.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan 24 maj 2023.

Bilaga

Motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola.

Ärendet

Ärendet gäller yttrande över motion av Axel Darvik (L) om att barn till arbetssökande och föräldralediga ska ha rätt till 30 timmars förskola, H 2023 nr 1. I motionen förslås att kommunfullmäktige ska besluta att alla barn till arbetssökande och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola. Förskoleförvaltningen har till stadsledningskontoret begärt och fått beviljat förlängt svarstid till 2 juni 2023.

Beskrivning av ärendet

Enligt skollagen (2010:800) har barn till vårdnadshavare som är föräldraledig med ett syskon samt barn till arbetssökande rätt till förskola 15 timmar i veckan. Förskoleförvaltningen följer de rättigheter som anges i skollagen. I dagsläget har därför barn till föräldralediga rätt att vistas på förskolan 15 timmar i veckan. Hur de 15 timmarna fördelas över veckan beslutas av rektor. Om den föräldralediga vårdnadshavaren studerar eller arbetar under sin föräldraledighet beviljas en längre vistelsetid om föräldern kan styrka studier/arbete genom ett intyg. Vid studier krävs det dock att studierna bedrivs minst på halvtid. I Göteborgs Stad har barn till arbetssökande rätt till en vistelsetid på 25 timmar i vecka.

Rektor har möjlighet att fatta beslut om utökad vistelsetid för barn till föräldralediga och arbetssökande utifrån det enskilda barnets specifika behov. Det kan exempelvis vara ett barns behov av språkutveckling eller andra sociala behov. Utöver detta erbjuder Göteborgs Stad öppna förskola som ett komplement till den ordinarie förskoleverksamheten. I den öppna förskolan arbetar utbildade pedagoger och verksamheten är öppen för alla familjer med barn i åldern 0–6 år. Genom den öppna förskolan ges barn till föräldralediga en ytterligare möjlighet att ta del av en pedagogisk verksamhet.

Samtliga kommuner i Göteborgsregionens kommunalförbund och en majoritet av alla kommuner i Sverige har en vistelsetid på 15 timmar i veckan för barn till föräldralediga. Det finns dock ett antal kommuner som har vistelsetid som överstiger 15 timmar i veckan för barn till föräldralediga. En av de kommuner som erbjuder en längre vistelsetid är Stockholm som erbjuder 30 timmar i veckan till barn till föräldralediga. Majoriteten av övriga kommuner som erbjuder längre vistelsetid ligger i Stockholmsområdet. Vilken vistelsetid barn till arbetssökande har rätt till i övriga kommuner varierar i större utsträckning mellan 15–30 timmar per vecka.

Om vistelsetiden för barn till föräldralediga utökas till 30 timmar kommer det med stor sannolikhet innebära att dessa barn vistas på förskolan fem dagar i veckan. I dagsläget fördelas vistelsetiden 15 timmar/vecka för barn till föräldralediga över tre dagar/vecka på de flesta förskolor. Det skulle innebära ett ökat antal närvarande barn vilket ökar belastningen på lokaler och påverkar förskolans bemanning. Förutsättningarna ser olika ut i stadens förskolor då antalet barn till föräldralediga varierar mellan enheter, avdelningar och även över tid. Stadens förskolor arbetar olika kring hur variationen av antalet barn under veckan hanteras. När barnen är närvarande varje dag tillkommer ett behov av att utöka grundbemanningen på många förskolor. Barn till arbetssökande har i dagsläget rätt till en vistelsetid på 25 timmar i veckan som i de flesta fall fördelas över fem dagar i veckan. Om denna vistelsetid utökas till 30 timmar i veckan kommer det inte

ha en lika stor påverkan på verksamheten som en utökning av vistelsetiden för barn till föräldralediga.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Göteborgs Stad tillgodoser barns behov av utbildning och undervisning genom att erbjuda barn till föräldralediga förskola 15 timmar i veckan, samt genom att erbjuda barn till arbetssökande förskola 25 timmar i veckan. Det finns även möjlighet för barn att få rätt till en utökad vistelsetid utifrån specifika behov. Utöver detta erbjuder Göteborgs Stad öppen förskola för alla familjer med barn i åldern 0–6 år. Utifrån detta gör förskoleförvaltningen bedömningen att de ökade kostnader som förslaget skulle innebära inte är motiverade.

Johan Olofsson

Malin Welin

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Styrning och ledning

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Märk svaret med stadsledningskontorets diarienummer 0185/23